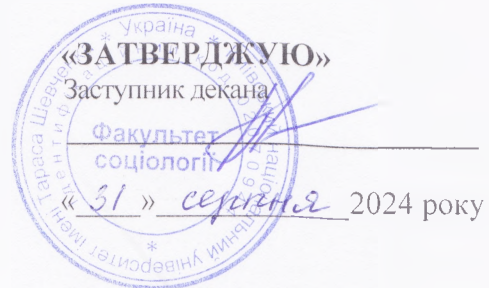

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра теорії та історії соціології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Гендерні відносини в сучасному суспільстві

для студентів

галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
спеціальність	028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»
освітній рівень	бакалавр
освітня програма	Комунікації та управління культурними індустріями (з обов'язковим вивченням двох іноземних мов)
вид дисципліни	вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	20__/20__
Семестр	7
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

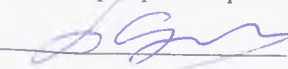
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2024

Розробниця: Тетяна ЧЕРВІНСЬКА к.соц.н., доцент, доцент кафедри теорії та історії соціології

ЗАТВЕРДЖЕНО

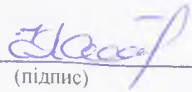
Зав. кафедри теорії та історії соціології

 Володимир СУДАКОВ

Протокол № 17 від «30» серпня 2024 р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол № 7 від «31» серпня 2024 року

Голова науково-методичної комісії Тетяна ЧЕРВІНСЬКА
(підпис)

1. **Мета дисципліни** – формування поглибленого теоретичного і практично-орієнтованого уявлення про гендерний підхід в дослідженні різних сфер суспільного життя, соціальних інститутів та відносин.
2. **Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:**
 1. Вміти працювати з науковою літературою та першоджерелами
 2. Володіти понятійним апаратом соціальних наук
 3. Здійснювати самостійно аналітичну та пошукову діяльність
3. **Анотація навчальної дисципліни:** Дисципліна «Гендерні відносини в сучасному суспільстві» є дисципліною вільного вибору студентів з переліку 5, вона спрямована на ознайомлення з понятійно-категоріальним апаратом гендерної теорії, основними тематичними напрямками гендерних досліджень в соціогуманітарних науках, розвиток навичок гендерного аналізу соціальних інститутів та процесів.
4. **Завдання (навчальні цілі):**
 - ✓ засвоєння понятійно-категоріального апарату гендерної теорії
 - ✓ знайомство з особливостями гендерного підходу до аналізу соціальних явищ, основними концепціями, розробленими в межах гендерної теорії
 - ✓ знання проблематики сучасних дискусій щодо гендерних відносин, перспективи їх вивчення в соціальних науках
 - ✓ розвиток і закріплення навичок гендерного аналізу суспільства

Це спрямовано на формування компетентностей:

- ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел.
- ФК19. Здатність критично усвідомлювати взаємозв'язок між культурними, соціальними та економічними процесами.
- ФК35. Здатність аналізувати прояви соціокультурного розмаїття суспільства, причини і наслідки соціальних явищ та процесів.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати особливості гендерного підходу до аналізу соціокультурних явищ	Лекція, семінар, самостійна робота	Робота на семінарах, тест	20
1.2	Знати сучасний стан гендерних відносин та гендерного порядку в Україні	Лекція, семінар, самостійна робота	Робота на семінарах, тест	20
2.1.	Вміти використовувати методологію та понятійно-категоріальний апарат гендерної теорії в дослідженні соціокультурних явищ	Лекція, семінар, самостійна робота	Робота на семінарах, аналітичне підсумкове завдання, практичні завдання (кейси)	20
2.2.	Володіти навичками критичного аналізу процесів соціального конструювання гендеру	Лекція, семінар, самостійна робота	Робота на семінарах, аналітичне підсумкове завдання, практичні завдання (кейси)	20
3.1	Демонструвати навички аргументованого представлення власної думки, компетентної та толерантної дискусії з опонентами	Лекція, семінар, самостійна робота	Робота на семінарах, практичні завдання (кейси)	20

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1
Програмні результати навчання (назва)					
Збирати та впорядковувати інформацію (ПРН2)	+	+	+		
Оцінювати сучасну соціокультурну ситуацію (ПРН9)	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Індивідуальна та групова робота на семінарських заняттях: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2, РН3.1 – **50/30 балів**
2. Виконання тестових завдань: РН1.1, РН1.2, РН2.2 – **30/18 балів**
3. Аналітичне підсумкове завдання «Гендерна автобіографія» РН2.1, РН2.2 – **20/12 балів**

- підсумкове оцінювання: залік.

7.2 Організація оцінювання:

1. Індивідуальна та групова робота на семінарських заняттях протягом семестру з тем 1-10
2. Тестові завдання з тем 1-10 – після вивчення теми 10
3. Аналітичне підсумкове завдання «Гендерна автобіографія» – надсилається викладачці за тиждень до останнього заняття.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та семінарів

№	Номер і назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінари	самостійна робота
1. Теоретичні засади гендерних досліджень				
1.	Сутність, специфіка та історія формування гендерних досліджень як наукового напрямку	2	2	6
2.	Понятійний апарат та концептуальні засади гендерної соціології. Рівні аналізу гендерних відносин	2	4	8
3.	Фемінізм як соціальна теорія та суспільний рух	2	4	8
4.	Гендерний порядок. Гендеровані соціальні інститути	2	2	6
2. Гендеровані соціальні інститути та взаємодії				
5.	Гендерні стереотипи та сексизм у ЗМІ	2	2	6
6.	Гендерні нерівності в сферах виробництва та відтворення	2	4	8
7.	Гендерована освіта	2	2	6
8.	Гендерована мова: вектори влади та впливу	2	2	6
9.	Гендероване насильство		4	8
10.	Війна та гендер	2	4	8
Всього		20	30	70

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекції – 20 год.

Семінари – 30 год.

Самостійна робота - 70 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна:

1. Гендер для медій: Підручник з гендерної теорії для журналістики та інших соціогуманітарних спеціальностей / За ред. М. Маєрчик, О. Плахотнік, Г. Ярманої. Видання третє, виправлене і доповнене. – Київ: Критика 2017. URL: https://ua.boell.org/sites/default/files/gender_dlya_medii_2017.pdf
2. Кімел М. Гендероване суспільство/ Пер.з англ. – К.: Сфера, 2003. URL: https://gender.org.ua/images/lib/genderovane_suspil.pdf
3. Марценюк Т. Гендер для всіх. Виклик стереотипам. – К.: Основи, 2017. – С.53-82.

Додаткова:

1. Бурейчак Т. Моделі маскулінності в радянській гендерній ідеології// Гендерний журнал «Я». – 2011. №2. – С. 26-28.
2. Бурейчак Т. Kinder, küche, kirche як гендерна мрія «Свободи»// Гендерний журнал «Я». – №34 (Гендер і антигендер). – 2013. – С.14-16.
3. Дутчак О. Капіталізм, репродуктивна праця і феміністична економіка. URL: https://genderindetail.org.ua/season-topic/feminist_utopia/kapitalizm-reproduktivna-pratsya-i-feministichna-ekonomika-1341155.html
4. Дутчак О. У єдності – сила: вимушене самотнє материнство та мережі доглядової підтримки українських біженок. URL: https://commons.com.ua/uk/u-yednosti-sila-vimushene-samotnye-materinstvo-ta-merezhi-doglyadovoyi-pidtrimki-ukrayinskih-bizhenok/?fbclid=IwAR1zzJ1xOUOAh96Ajt90sunrnkpLpkd3O-AHzYYak8eCpQqE_r1CUunkQb8
5. Жінки та чоловіки в Україні. Статистичний збірник. – Київ, 2021. – С.61, 75-78. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2021/zb/10/zb_gch2020_ukr.pdf

6. Індикатори для моніторингу гендерної рівності в Україні / ООН Жінки. - К., 2021 URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2021/2021_Indukator-Monitor.pdf
7. Кісь О. Моделі конструювання гендерної ідентичності жінки в сучасній Україні. <http://www.ji.lviv.ua/n27texts/kis.htm>
8. Лібанова Е. Як змінився ринок праці у воєнний час: сьогодення та перспективи. https://zn.ua/ukr/ECONOMICS/jak-zminivsja-rinok-pratsi-u-vojennij-chas-sohodennja-ta-perspektivi.html?fbclid=IwAR14bpqrTbbT7DDyhJcKQVnKoKA6bYp05wScyUTYumugVlbUfOSJWAupK_c
9. Марценюк Т. Чому не варто боятися фемінізму. – К.: Комора, 2018.
10. Мілет К. Сексуальна політика. Пер.з англ. – Київ: Основи, 1998.
11. Марущенко О. «Прихований навчальний план» сучасної школи: методологія та структурування предмету дослідження. URL: <https://genderindetail.org.ua/library/osvita/prihovaniy-navchalniy-plan-suchasnoi-shkoli-metodologiya-ta-strukturuvannya-predmetu-doslidzhennya-1341036.html>
12. Марущенко О., Плахотнік О. Гендерні шкільні історії. – Харків: Монограф, 2012. URL: <http://krona.org.ua/assets/files/books/Genderni-shkilni-istorii.pdf>
13. Марценюк Т. Гендерна сегрегація ринку праці: яку роботу шукають жінки і чоловіки (на прикладі бази резюме і вакансій на hh.ua) URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3790/Martseniuk_Henderna_sehrehatsiia_ry_nku_pratsi.pdf?sequence=1&isAllowed=y
14. Роль жінок в українському суспільстві. Дослідження Соціологічної групи «Рейтинг». 2020. URL: http://ratinggroup.ua/files/ratinggroup/reg_files/rg_women_032020_press.pdf
15. Роль чоловіків у догляді та піклуванні за дітьми. Дослідницька компанія Info Sapiens, 2020.
16. Синчак О. За рівність мовну і позамовну. URL: <http://commons.com.ua/za-rivnist-movnu-i-pozamovnu/>
17. Стасюк І. Скільки є фемінізмів і чим вони відрізняються? Детальний гід. URL: <https://hmarochos.kiev.ua/2023/04/18/skilky-ye-feminizmiv-i-chym-vony-vidriznyavutsya-detalnyj-gid/>
18. Стрельник О. Гендерний розрив в оплаті праці: чи вдасться його зменшити в контексті війни? <https://50vidsotkiv.org.ua/olena-strelnyk-ya-ochikuyu-znachnovi-feminizatsiyi-bidnosti-vnaslidok-vijny/>
19. Стрельник О. Жінки та час: між ефективним менеджментом та турботою // Гендерний журнал «Я». - 2014. - № 1(35). - с. 14-16.
20. Стрельник О. Освіта як фабрика смислів: від статево-рольового підходу до гендерно-чутливих змін. URL: <https://genderindetail.org.ua/season-topic/gender-after-euromaidan/osvita-yak-fabrika-smisliv-vid-statevo-rolovogo-pidhodu-do-genderno-chutlivih-zmin-1341286.html>
21. Обрізан М. Неоплачувана робота, гендерна рівність і здоров'я: яку користь може отримати Україна від даних про використання часу? URL: <https://voxukraine.org/neoplachuvana-robota-genderna-rivnist-i-zdorov-ya-yaku-koryst-mozhe-otrymaty-ukrayina-vid-danyh-pro-vykorystannya-chasu/>
22. Червінська Т.Г. Використання гендерної автобіографії у викладанні дисципліни "Історія та теорія гендерних досліджень": методичні аспекти// Актуальні проблеми соціології, психології та педагогіки: збірник наукових праць – К.: Логос, 2014, №4 (25) – С.130-136.
23. Червінська Т.Г., Соболевська М.О. Часовий вимір гендерної нерівності// Актуальні проблеми філософії та соціології. – № 31/2021. – С. 74-78.
24. Шестаковський О. Гендерна нерівність на ринку праці України: структурні передумови і тривкі стереотипи. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія Соціологія. – №4 (2013). – С.49-53. URL: <http://visnyk.soc.univ.kiev.ua/index.php/soc/article/view/36>
25. 10 запитань про фемінізм із Тамарою Марценюк. URL: <https://www.amnesty.org.ua/10-zapytan-pro-feminizm-iz-tamaroyu-marczenyuk/>
26. Bem S. L. (1993) The Lenses of Gender: Transforming the Debate on Sexual Inequality.

27. Bryson V. (2007) Gender and the politics of time: Feminist theory and contemporary debates.
28. Connell R. (1987) Gender and Power. Society, the Person and Sexual Politics.
29. West C., Zimmerman D. Doing Gender// Gender and Society. Vol. 1, No. 2 (Jun., 1987), pp. 125-151.

Додаткові ресурси:

Гендер в деталях <https://genderindetail.org.ua/>

ПОВАГА кампанія проти сексизму <https://povaha.org.ua/>

Феміністична майстерня. Лекторій: <https://www.youtube.com/channel/UCt6wCM7T9ldR9yELT06TO5Q>

Фемінізм в деталях <https://www.facebook.com/groups/2452657025008527>